

(ISSN: 2587-0238)

Uğur, O. A. (2021). The effect of mindful attention awareness level on digital literacy of sports science faculty students, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 569-588.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.329>

Article Type (Makale Türü): Research Article

THE EFFECT OF MINDFUL ATTENTION AWARENESS LEVEL ON DIGITAL LITERACY OF SPORTS SCIENCE FACULTY STUDENTS

Oruç Ali UĞUR

Assistant Professor, Karamanoğlu Mehmetbey University, Karaman, Turkey, orucaliugur@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-5454-7392

Received: 18.12.2020

Accepted: 24.03.2021

Published: 01.04.2021

ABSTRACT

The study aimed to examine the effect of the mindful attention awareness level of sports sciences students on digital literacy. The study group consisted of 76 (39%) female and 119 (61%) male participants who study at the sports sciences faculty of a public university in the 2020-2021 academic year. In the process of data collection, the "Mindful Attention Awareness Scale" developed by Brown & Ryan (2003) and adapted to Turkish by Özyeşil, Arslan, Bıçak and Deniz (2011), and the "Digital Literacy Scale" developed by Ng (2012) and adapted into Turkish by Üstündağ, Güneş and Bahçivan (2017) were used. The internal consistency coefficient obtained from the Mindful Attention Awareness Scale data was .83, and the coefficient obtained from the Digital Literacy Scale data set was .84. This study, in which the effect of the mindful attention awareness level of the students of the faculty of sports sciences on digital literacy was examined, was designed with the relational screening model. SPSS 22 Package Program was used to analyse the data and regression analysis, t-test and one-way ANOVA tests were performed. As a result, it was determined that the mindful attention awareness and digital literacy of the participants did not differ according to the gender variable. It was found that there was no statistically significant difference between mindfulness attention awareness and digital literacy and time spent on the internet. A positive and low-level relationship was found between the mindful attention awareness and digital literacy results of the participants.

Keywords: Sports Science Faculty Students, Mindful Attention Awareness, Digital Literacy.

INTRODUCTION

Information and technological development, which are the results of the changing and rapidly developing information age, and many innovations that appear as communication technology are seen as an important factor in shaping our lives. In today's world, which is also known as the digital age, the correct and conscious use of technology is as important as it is for human beings.

Mindful attention awareness is considering the present moment with awareness and without judgment (Bravo, Pearson & Kelley, 2018). Mindful attention awareness can be developed by directing attention in a specific way, now and as far as possible without being reactive, judgmental and frank (Alidina, 2017). According to Armstrong and Jackson (2015), mindful attention awareness is a versatile quality of consciousness that helps to develop relationships with emotional, physical and cognitive self by recognizing the experience. Besides, it provides to be less judgmental, less reactive to internal and external stimuli, and more attention to an object.

Mindful attention awareness increases compassion and empathy, and strengthens social relations and subjective well-being, paving the way for the individual to serve more satisfying and meaningful goals. Moreover, it has a positive effect on the organizational behavior characteristics of the individual (Kaçay, Güngör, Yenel & Soyer, 2020). According to Kınay (2013), basic attitudes in conscious awareness are non-judgment, patience, inexperienced mind, trust, effortlessness, acceptance, letting go. While the concept of mindfulness was initially investigated in a clinical context, it has expanded into behavioral research, social areas and education in recent years (Stanzus et al., 2017).

Mindful attention awareness, which is recommended for use in justice, health, education and workplaces for the welfare of the society, is provided as training to the members of institutions and organizations, even in many professional sports clubs, companies, educational institutions, and in the armies and parliaments of some countries. Mindful attention awareness is also examined by separating into two as "an instant situation" and "a personality trait". By "an instant situation", people can be encouraged to have more or less mindful attention awareness. In this case, a temporary awareness arises and it is possible to manipulate and measure such awareness in the laboratory environment or in the computer environment over the internet.

Mindful attention awareness as a "personality trait" refers to the tendency to have awareness continuously. People with high personality trait think, act and pay more attention to their daily lives (Meier et al., 2017). At the same time, they can show a difference in concentrating on their work, working in the focused target and adapting to the changes in the environment (Güngör, Kurtipek, & Tolukan, 2020). The literate individual's expressing himself/herself in writing and verbally, understanding and evaluating the message he/she receives, affect "perception" and "way of thinking" (Aşıcı, 2009). In the literacy process, the ability to evaluate the text that the individual reads within the context, meaning, event and time frame makes the act of "meaning construction" important. Creating and constructing meaning is a process that requires the participation of cognitive processes, including one's attention and skills. Meaning construction goes beyond the predetermined meaning and requires

deduction, induction, grouping and synthesis skills, and the individual produces his/her own meaning in this way (Potter, 2016).

Developments in the world have affected the concept of literacy and 'literacy' has gained deep meanings other than basic skills. Over the years, the concept of literacy has changed according to the conditions of the day and developing technologies have played an important role in reshaping literacy in economic and cultural changes. Leu et al. (2013) have expressed the three social forces which force the concept of literacy to change as follows; Global economic-based competition based on the effective use of information and communication technologies, the rapid rise of the internet in professional life as well as in daily life, public policy initiatives that emphasize literacy and internet use in education. Increasing developments in information and communication technologies have brought the concepts of "internet literacy" and "digital literacy" (Livigstone, 2004).

Digital literacy consists of a combination of genres that have developed in recent centuries, including different literacy such as traditional literacy, audiovisual literacy, and information literacy (Wu & Wang, 2011). When digital-based learning environments are considered, it can be stated that digital literacy has a special importance (Güngör & Kurtipek, 2020). Digital literacy is based on the ability to access information and generate knowledge. Critical thinking skills such as research, questioning, seeking solutions to problems and having a critical perspective are among the requirements of digital literacy. Digital literacy also includes competencies such as using technological tools and computer programs effectively and sending e-mails (Duran & Özen, 2018). Knowledge and ability to use various digital media software and hardware devices, and the capacity to produce information using technology are evaluated within digital literacy skills (Nelson, et al., 2011). In the digital world, individuals have participated in digital culture by learning the use of content creation consisting of design, image and sound as well as consuming content (Hobbs, 2010). In a critical sense, the user can evaluate and discuss the ideology constructed within the media text in social, economic and cultural contexts and use media messages in this direction (Wu & Wang, 2011). Based on the idea of whether mindful attention awareness affects digital literacy, this study was conducted to investigate the effect of the mindful attention awareness level of the students of the faculty of sports sciences on digital literacy.

METHOD

Research Model

This study, which examined the effect of the mindful attention awareness level of students of sports sciences on digital literacy, was designed by the relational screening model. Relational survey models were one of the research models that aimed to determine the presence and/or degree of co-change between two or more variables (Karasar, 2013). However, it is used to determine the relationships between variables and to predict possible outcomes. The aim here is to reveal the current situation clearly.

Study Group

The study group consisted of 76 (39%) female and 119 (61%) male participants who were studying at the sports science's faculty of a public university in the 2020-2021 academic year. Sixty-eight of the participants (34.9%) were studying in physical education and sports teaching, 90 (46.2%) were in sports management, and 37 (19%) were in the coaching education department. The mean age of the study group was 19.8 ± 3.45 . The sampling method, which was easily accessible among purposeful sampling methods, was used in sampling selection.

Data Collection Tools

Mindful Attention Awareness and Digital Literacy Scales were used during the collection of research data.

Mindful Attention Awareness Scale

Mindful Attention Awareness Scale was developed by Brown and Ryan (2003) and adapted to Turkish by Özyeşil, Arslan, Bıçak and Deniz (2011) and consisted of 15 items in total. Higher scores on the scale indicated an increased level of mindful attention awareness. The internal consistency coefficient of the original form of the scale was .80. The internal consistency coefficient obtained from the data set was determined as .83. The scale has no sub-dimensions.

Digital Literacy Scale

Digital Literacy Scale was developed by Ng (2012) and adapted into Turkish literature by Üstündağ, Güneş and Bahçivan (2017). The scale, which was a 5-point Likert structure, included 10 items in total. As the score obtained from the scale increased, the level of digital literacy was also increased. The internal consistency coefficient of the original form of the scale was .86. The internal consistency coefficient obtained from the data set was .84. The scale has no sub-dimensions.

Data Analysis

In the analysis of the data, firstly, the skewness and kurtosis values were taken into consideration in order to determine whether the data set showed normal distribution or not. It was determined that the values for the scales in the research were between -1.5 and +1.5. This result indicated that the data show a normal distribution (Tabachnick & Fidell, 2013). Pearson Product Moment Correlation Coefficient (r) was used to determine the relationship between variables. Linear regression analysis was performed between the variables of mindfulness attention awareness and digital literacy. The mean scores obtained from the scales were described by using descriptive statistics. Moreover, The T-test and One-Way ANOVA tests were also used in the research. Analyses were performed using Excel Database and SPSS 22 Package Program.

FINDINGS

The results obtained as a result of the analysis of the data were included in this section.

Table 1. Distribution of the Mean Scores of the Participants in the Mindful Attention Awareness and Digital Literacy Scales

Scales	N	Min.	Max.	\bar{x}	S
Mindful Attention Awareness Scale	195	1.27	5.80	4.05	.76
Digital Literacy Scale	195	1.00	5.00	3.44	.60

While the mean score that can be obtained from the Mindful Attention Awareness Scale was ($\bar{X}=4.05$), it was ($\bar{X}=3.44$) for the Digital Literacy Scale.

Table 2. T-Test Results of the Mean Scores Obtained from the Mindful Attention Awareness and Digital Literacy Scales According to the Gender Variable

Scales	Gender	N	\bar{x}	S	sd	t	p
Mindful Attention Awareness	Female	76	4.04	.75	193	-.13	.897
	Male	119	4.06	.76			
Digital Literacy	Female	76	3.36	.64	193	-1.5	.125
	Male	119	3.50	.57			
	Total	195					

*p<.05

The mean score obtained by the female participants from the Mindful Attention Awareness Scale was ($\bar{X}=4.04$), and the mean score of male participants was ($\bar{X}=4.06$). However, the mean score obtained by female participants from the Digital Literacy Scale was ($\bar{X}=3.36$), and the mean score of male participants were determined as ($\bar{X}=3.50$). When the analysis results were examined, it was determined that the mindful attention awareness and digital literacy of the participants did not differ according to the gender variable, $t_1(193) = -.13, p > .05$; $t_2(193) = -1.5, p > .05$.

Table 3. One-Way ANOVA Results of the Mean Score Obtained from the Mindful Attention Awareness and Digital Literacy Scales According to the Time Spent on the Internet Variable

Scales	Duration	N	\bar{x}	SD	F	p
Mindful Attention Awareness	1-2 hours	27	3.75	.17	2.47	.063
	3-4 hours	59	4.20	.10		
	5-6 hours	53	4.14	.09		
	7-8 hours	33	4.05	.13		
	9 hours and more	23	3.81	.14		
	Total		195	4.05	.06	
Digital Literacy	1-2 hours	27	3.32	.16	.50	.742
	3-4 hours	59	3.41	.07		
	5-6 hours	53	3.50	.07		
	7-8 hours	33	3.47	.07		
	9 hours and more	23	3.46	.15		
	Total		195	3.44	.04	

*p<.05

In Table 3, it was determined that there was no statistically significant difference between the mean scores from the Mindful Attention Awareness and Digital Literacy Scales and the time spent on the Internet, $F_1(4, 190)=2.47$, $p>.05$; $F_2(4, 190)=.50$, $p>.05$.

Table 4: Investigation of the Relationship Between Variables by the Pearson Product Moment Correlation

	Digital Literacy
Mindful Attention Awareness	.30**

** $p<.01$

When Table 4 was examined, it was found that there was a positive and low-level relationship between mindful attention awareness and digital literacy ($r=.30$, $p<.01$).

Table 5. Regression Analysis Results on the Prediction of Digital Literacy

Variables	Standardize β	Standard Error	Critical Rate	p	R ²	
Mindful Attention Awareness	Digital Literacy	.24	.05	4.42	.000	.10

* $p<.05$

When the analysis results were examined, it can be stated that there was a significant effect on the relationship between mindful attention awareness and digital literacy ($\beta_1=.24$; $p<.05$). According to the results of the regression analysis performed in the study, it was concluded that 10% of digital literacy was explained by mindful attention awareness.

CONCLUSION and DISCUSSION

In the study conducted with the aim of examining the effect of the mindful attention awareness level of sports sciences students on digital literacy.

Mindful attention awareness and digital literacy were examined in terms of gender, and it was determined that the mindful attention awareness and digital literacy of the participants did not differ according to the gender variable. The mean score obtained by the female participants from the Mindful Attention Awareness Scale was ($\bar{X}=4.04$), and the mean score of male participants was ($\bar{X}=4.06$). However, the mean score obtained by female participants from the Digital Literacy Scale was ($\bar{X}=3.36$), and the mean score of male participants were determined as ($\bar{X}=3.50$). At this point, it was remarkable that the mean values of male and female participants were very close to each other. Technological developments showed that the changing world provided female with more education and participation in social life, and they experience the same conditions as male in many areas with equal opportunities (Table 2). It has been observed that there is a significant difference in the digital literacy levels of the pre-school and classroom teacher candidates of Yazıcıoğlu, Yaylak and Genç (2020), Karamanoğlu Mehmetbey University and Ordu University in Ordu University according to the gender variable. This difference is in favor of male teacher candidates studying at Ordu University. There was no difference in digital literacy levels of pre-school and classroom teacher candidates in Karamanoğlu Mehmetbey University

according to the gender variable. In the study conducted by Kozan and Özek (2019), it is seen that the digital literacy levels of information technologies teacher candidates do not differ according to the gender variable. Öztürk and Budak (2019), in their study to determine the digital literacy of pre-service teachers, found that the digital literacy scores of men were higher than women by gender. Cengiz, Serdar and Donuk (2016) did not find differences in the conscious awareness of students by gender in their study on students studying at physical education and sports colleges. Azak (2018), in his study to determine the conscious awareness levels of nursing students, no difference was found in the conscious awareness levels of the students according to their gender. Konan and Yılmaz (2020) examined the conscious awareness of university students and no difference was found in the conscious awareness of university students according to gender.

The mean score of the participants obtained from mindful attention awareness and digital literacy scales was analyzed according to the time spent on the Internet variable, and it was found that there was no statistically significant difference between mindful attention awareness, digital literacy and time spent on the Internet (Table 3). Onursoy (2018) examined the digital literacy levels of university students, including their online activities, social network usage, reliability, privacy, information source and content creation behaviors. The result of the research conducted with 226 students between the ages of 19-25 showed that individuals did not use internet technologies functionally and their digital literacy level was low. A positive and low-level relationship was found between the mindful attention awareness and digital literacy levels of the participants in the study. (Table 4). Conscious awareness strengthens social relationships and subjective well-being by increasing compassion and empathy, along with a multifaceted quality of consciousness, including emotional, physical and cognitive, and opening the way for the individual to serve more satisfying and meaningful goals (Armstrong & Jackson, 2015).

Concepts such as basic attitudes in mindful attention awareness, non-judgment, patience, inexperienced mind, trust, effortlessness, acceptance, letting go (Kinay, 2013) were the elements used in digital literacy. In digital literacy, critical thinking skills such as the ability to access and generate information, research, questioning, seeking solutions to problems, and having a critical perspective were among the requirements of digital literacy (Duran & Özen, 2018). It was thought that the individual can make inferences by using mindful attention awareness and digital literacy and there was a significant relationship between mindful attention awareness and digital literacy accordingly. It was stated that mindful attention awareness had a significant effect on digital literacy in the relationship between mindful attention awareness and digital literacy among the participants (Table, 5). Considering the mean scores of the participants, it was thought that the mindful attention awareness and digital literacy characteristics were high. Studies conducted with university students by Kurtipek, Güngör, Esentürk and Tolukan (2020) and Arı et al. (2020) also supported the results of this research. It was thought that applying mindful attention awareness practices in schools and workplaces can contribute more sustainable ways of living and more well-being (Ericson et al., 2014). Digital literacy, which had a cultural and symbolic meaning for digital natives who consume digitized and ready-to-share content on the internet, spend most of their free time in the digital environment, and also benefit from the opportunities offered by the internet, was required for both learning motivation and being a competent individual in the digital age (Alvermann & Sanders, 2019). In

another study examining the level of digital literacy, the learning habits of university students between the ages of 18 and 22 were examined, and access to digital technologies, use of technology, frequency of use of web-based technologies and learning new technologies, students performed their daily work over the internet and use technology effectively. The result of this research supported our study.

As a result, it was determined that the mindful attention awareness and digital literacy of the participants did not differ by gender. It was found that there was no statistically significant difference between mindful attention awareness and digital literacy and time spent on the Internet. A positive and low-level relationship was found between the mindful attention awareness and digital literacy values of the participants. In this period, in which the time spent by students on the internet naturally increased after the transition to distance education and some measures taken with the coronavirus disease (COVID-19) process seen in our country and in the world in December 2019, the importance of digital literacy and conscious awareness increased. We think that the inclusion of digital literacy courses in our education system, starting from secondary education, which started to be given in 8 pilot universities in February 2019, will be important for our individual and social needs in the digital age.

RECOMMENDATIONS

With the rapid development of digital transformation in the covid -19 process, information technology, which is a part of our daily life, has become an undeniable reality. In today's world, which we can say in the digital age, it may be recommended to conduct studies that examine the digital literacy and conscious awareness of the habits of university students such as education, entertainment, shopping, in terms of features such as universities and faculties.

Ethical Text

Permission was obtained from the Scientific Research and Publication Ethics Committee of Karamanoğlu Mehmetbey University (number: E-95728670-100-6195) to conduct the research process.

Author(s) Contribution Rate: The author's contribution rate to the article is 100%.

REFERENCES

- Arı, Ç., Ulun, C., Yarayan, Y. E., Dursun, M., Mutlu, T. & Üstün, Ü. D. (2020). Mindfulness, healthy life skills and life satisfaction in varsity athletes and university students. *Progress in Nutrition*, 22(2), 1-8.
- Alidina, S. (2017). *Bilinçli farkındalık, for Dummies* (Çev. Z. Babayiğit).
- Alvermann, E. D., & Sanders, K. R. (2019). Adolescent literacy in a digital world. *The International Encyclopedia of Media Literacy*, Ed. Renee Hobbs and Paul Mihailidis, JohnWiley & Sons.
- Armstrong, A., & Jackson, T. (2015). The mindful consumer. *Mindfulness Training and the Escape from Consumerism*.

- Azak, A. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeylerinin belirlenmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 15(3), 170-176.
- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Bravo, A. J., Pearson, M. R., & Kelley, M. L. (2018). Mindfulness and psychological health outcomes: A latent profile analysis among military personnel and college students. *Mindfulness*, 9, 258–270.
- Brown, K.W., & Ryan, R. M. (2003). The benefits of being present: Mindfulness and its role in psychological wellbeing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(4), 822–848.
- Cengiz, R., Serdar, E., & Donuk, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalık ve girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2(4), 1632-1643.
- Duran, E., & Özen, N. (2018). Türkçe derslerinde dijital okuryazarlık. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(2), 31- 46.
- Ericson, T., Kjønstad, B. G., & Barstad, A. (2014). Mindfulness and sustainability. *Ecological Economics*, 104, 73-79.
- Güngör, N. B., & Kurtipek, S. (2020). Examining the effect of individual innovation level of students of sports sciences faculty on digital literacy with structural equation model. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 756-767.
- Güngör, N. B., Kurtipek, S., & Tolukan, E. (2020). The effect of mindfulness of physical education and sports teacher candidates on empathic tendency. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(4), 132-142.
- Hobbs, R. (2010). Digital and media literacy: A plan of action, a white paper on the digital and media literacy recommendations of the knight commission on the information needs of communities in a democracy. The Aspen Institute.
- Kaçay, Z., Güngör, N. B., Yenel, F., & Soyer, F. (2020). The effect of work engagement and mindfulness on organizational behavior. *Journal of Educational Issues*, 6(2), 478-492.
- Karasar, N. (2013). Bilimsel araştırma yöntemi. Nobel.
- Konan, N., & Yılmaz, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 42-50.
- Kozan, M., & Özek, M. B. (2019). BÖTE bölümü öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri ve siber zorbalığa ilişkin duyarlılıklarının incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(1), 107-120.
- Kınay, F. (2013). Beş boyutlu bilinçli farkındalık ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurtipek, S., Güngör, N. B., Esentürk, O. K., & Tolukan, E. (2020). The mediating role of nutrition knowledge level in the effect of mindfulness on healthy nutrition obsession. *Progress in Nutrition*, 22, 138-145.
- Leu J. D., Kinzer K. C., Coiro J., Castek J., & Henry A. L. (2013). *New literacies: A dual-level theory of the changing nature of literacy, instruction, and assessment, theoretical models and processes of reading*, (Ed. Donna E. Alvermann, Norman J. Unrau ve Robert B. Ruddel), 6th ed., Newark, DE: IRA, 1150-1181.
- Livingstone, S., & Helsper, E. J. (2007). Gradations in digital inclusion: children, young people and the digital divide. *New Media & Society*, 9(4), 671-696.

- Meier, B. P., Sabrina W. N., & Oluwatobi J. M. (2017). The sweet life: The effect of mindful chocolate consumption on mood. *Appetite*, 108(1), 21-27.
- Nelson, K., Courier, M., & Gilbert, J.W. (2011). Teaching tip an investigation of digital literacy needs of students. *Journal of Information Systems Education*, 22(2), 95-109.
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education*, 59, 1065-1078.
- Onursoy S. (2018). Üniversite gençliğinin dijital okuryazarlık düzeyleri: Anadolu Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 989-1013.
- Öztürk, Y., & Budak, Y. (2019). Öğretmen adaylarının kendilerine yönelik dijital okuryazarlık değerlendirmelerinin incelenmesi. *Kesit Akademi Dergisi*, 21, 156-172.
- Özyeşil, Z., Arslan, C., Kesici, Ş., & Deniz, M. E. (2011). Bilinçli farkındalık ölçeği'ni Türkçeye uyarlama çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 224-235.
- Potter, W. J. (2016). *Media Literacy*. Sage.
- Stanzus, L., Fischer, D., Böhme, T., Frank, P., Fritzsche, J., Geiger, S., Harfensteller, J., Grossman, P., & Schrader, U. (2017). Education for sustainable consumption through mindfulness training: Development of a consumption-specific intervention. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 19(1), 5-21.
- Üstündağ, M. T., Güneş, E., & Bahçivan, E. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeğinin türkçeye uyarlanması ve fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık durumları. *Journal of Education and Future*, (12), 19-29.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*.
- Wu C. J., & Wang Y.M. (2011). Unpacking new media literacy, *Journal of Systemics. Cybernetics and Informatics*, 9 (2), 84-88.
- Yazıcıoğlu, A., Yaylak, E., & Genç, G. (2020). Okulöncesi ve sınıf öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 274-286.

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BİLİNÇLİ FARKINDALIK DÜZEYİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIĞA ETKİSİ

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 akademik yılında bir kamu üniversitesinin spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 76'sı (%39) kadın, 119'u (%61) erkek katılımcı oluşturmaktadır. Araştırma verilerin toplanması sürecinde, Brown ve Ryan (2003) tarafından geliştirilip, Özyeşil, Arslan, Kesici ve Deniz (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan Bilinçli Farkındalık ölçeği ve Ng (2012) tarafından geliştirilen, Üstündağ, Güneş ve Bahçıvan (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Dijital Okuryazarlık Ölçekleri kullanılmıştır. Bilinçli Farkındalık Ölçeği veri setinden elde edilen iç tutarlık katsayısı ise .83, Dijital Okuryazarlık Ölçeği veri setinden elde edilen iç tutarlık katsayısı ise .84 olarak belirlenmiştir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisinin incelendiği bu araştırma ilişkisel tarama modeli ile desenlenmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22 Paket Programı kullanılmış, regresyon analizi, T-Testi ve One-Way Anova testleri yapılmıştır. Sonuç olarak, Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisini incelemek amacı ile yapılan çalışmada; katılımcıların bilinçli farkındalıkları ve dijital okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık ile internette harcanan zaman arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların, bilinçli farkındalık ile dijital okuryazarlık değerleri arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencisi, bilinçli farkındalık, dijital okuryazarlık.

GİRİŞ

Değişen ve çok hızlı gelişen bilgi çağının sonuçları olarak karşımıza çıkan bilişim ve teknolojik gelişim ile birlikte iletişim teknoloji olarak karşımıza çıkan birçok yenilikler hayatımızın şekillenmesinde önemli bir faktör olarak görülmektedir. Dijital çağ olarak da anılan günümüz dünyasında teknolojinin insan için önemi kadar doğru ve bilinçli kullanılması da önem arz etmektedir.

Bilinçli farkındalık, yargılamadan ve farkına vararak mevcut anı dikkate almaktır (Bravo, Pearson & Kelley, 2018). Bilinçli farkındalık, dikkati özel bir şekilde, şu anda ve mümkün olduğunca tepkisel olmadan, yargılamadan ve açık yüreklilikle yönlendirmek suretiyle geliştirilebilir (Alidina, 2017). Armstrong ve Jackson (2015)'a göre bilinçli farkındalık; yaşanan deneyimin farkına vararak, duygusal, fiziksel ve bilişsel özle ilişki geliştirmeye yarayan çok yönlü bir bilinç kalitesidir. Daha az yargılayıcı olmayı, iç ve dış uyaranlara daha az tepkisel yaklaşmayı, bir objeye daha fazla dikkat toplayabilmeyi sağlamaktadır.

Bilinçli farkındalık, şefkat ve empatiyi artırarak sosyal ilişkileri ve öznel iyi olma halini güçlendirmekte, bireyin daha tatmin edici ve anlamlı amaçlara hizmet etmesinin yolunu açmaktadır. Ayrıca; bireyin sergilemiş olduğu örgütsel davranış özelliklerine de olumlu etkisi bulunmaktadır (Kaçay, Güngör, Yenel & Soyer, 2020). Kınay (2013) bilinçli farkındalıktaki temel tutumları; yargılayıcı olmama, sabır, acemi zihni, güven, çabasızlık, kabul, olurluna bırakmaktır. Bilinçli farkındalık kavramı orijinalinde klinik bağlamda araştırılırken son yıllarda davranışsal araştırmaya, toplumsal alanlara ve eğitime doğru genişlemiştir (Stanzus vd., 2017).

Toplumun refahı için adalet, sağlık, eğitim alanlarında ve işyerlerinde kullanılması önerilmiş olan bilinçli farkındalık; pek çok profesyonel spor kulübü, şirket, eğitim kurumu hatta kimi ülkelerin ordularında ve parlamentolarında dahi kurum ve kuruluş mensuplarına eğitim olarak verilmektedir. Bilinçli farkındalık, “o anlık bir durum” ve “bir kişilik özelliği” şeklinde ikiye ayrılarak da incelenmektedir. “O anlık bir durum” olarak insanlar, daha az veya çok bilinçli farkındalığa sahip olma konusunda cesaretlendirilebilirler. Bu durumda geçici bir farkındalık ortaya çıkmaktadır ve bu tür bir farkındalığı laboratuvar ortamında veya internet üzerinden bilgisayar ortamında manipüle edip ölçmek mümkündür.

“Bir kişilik özelliği” olarak bilinçli farkındalık ise süreklilik arz eden şekilde farkındalığa sahip olma eğilimini ifade etmektedir. Bu kişilik özelliği yüksek olan insanlar, gündelik hayatlarında daha “farkında” olarak düşünür, davranır ve dikkat gösterirler (Meier vd., 2017). Aynı zamanda yaptıkları işlere konsantre olmada, belirlenen hedef odağında çalışabilme ve ortamdaki değişimlere adapte olmada farklılık yaratmaktadırlar (Güngör, Kurtipek & Tolukan, 2020). Okuryazar bireyin yazılı ve sözlü olarak kendini ifade etmesi, aldığı mesajı anlaması ve değerlendirmesi ‘algılama’ ve ‘düşünme biçimini’ etkilemektedir (Aşıcı, 2009). Okuryazarlık sürecinde bireyin okuduğu metni, bağlam, anlam, olay ve zaman çerçevesinde değerlendirebilmesi ‘anlam kurma (meaning construction)’ eylemini önemli hale getirmektedir. Anlam oluşturma ve kurma, kişinin dikkat ve becerilerini içeren bilişsel süreçlerin katılımını gerektiren bir süreçtir. Anlam kurma, önceden belirlenmiş anlamın ötesine

geçerek tündengelim, tümevarım, gruplama ve sentez becerileri gerektirmekte, birey bu şekilde kendi anlamını üretmektedir (Potter, 2016).

Dünyada yaşanan gelişmeler okuma - yazma kavramını etkilemiş ve 'okuryazarlık' temel becerilerin dışında daha geniş anlamlar kazanmıştır. Yıllar içerisinde okuryazarlık kavramı günün şartlarına göre değişime uğramış, gelişen teknolojiler, ekonomik ve kültürel değişimlerde okuryazarlığın yeniden şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Leu ve ark. (2013), okuryazarlık kavramını değişime zorlayan üç sosyal gücü şu şekilde ifade etmektedir; bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanımına dayanan küresel ekonomik temelli rekabet, internetin gündelik hayatın yanı sıra profesyonel hayatta da devam eden hızlı yükselişi, eğitimde okuryazarlık ve internet kullanımını ön plana çıkaran kamu politikası girişimleri. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde artan gelişmeler, "internet okuryazarlığı" ve "dijital okuryazarlık" kavramlarını beraberinde getirmiştir (Livigstone, 2004).

Dijital okuryazarlık, geleneksel okuryazarlık, görsel- işitsel okuryazarlık ve bilgi okuryazarlığı gibi farklı okuryazarlıklar dâhil olmak üzere son yüzyıllarda geliştirilen türlerin birleşiminden oluşmaktadır (Wu & Wang, 2011). Dijital tabanlı öğrenme ortamları düşünüldüğünde dijital okuryazarlığın ayrı bir önem taşıdığı ifade edilebilir (Güngör ve Kurtipek, 2020). Dijital okuryazarlığın temelinde bilgiye erişme ve bilgi üretme becerileri vardır. Araştırma, sorgulama, problemlere çözüm arama ve eleştirel bir bakış açısına sahip olma gibi eleştirel düşünme becerileri dijital okuryazarlığın gereklilikleri arasında yer almaktadır. Dijital okuryazarlık aynı zamanda teknolojik aletler ve bilgisayar programlarını etkin kullanma, e-posta gönderme gibi yeterlilikleri de içermektedir (Duran & Özen, 2018). Çeşitli dijital medya yazılımlarını ve donanım cihazlarını kullanma bilgi ve becerisi, teknolojiyi kullanarak bilgi üretme kapasitesi dijital okuryazarlık becerileri içerisinde değerlendirilmektedir (Nelson, vd., 2011). Dijital dünyada bireyler içerik tüketmenin yanı sıra tasarım, görüntü ve sestem oluşan içerik üretme kullanımlarını öğrenerek dijital kültüre katılım sağlamaktadır (Hobbs, 2010). Eleştirel anlamda kullanıcı medya metninin içinde inşa edilen ideolojiyi, sosyal, ekonomik ve kültürel bağlamda değerlendirip tartışabilme ve bu doğrultuda medya mesajlarını kullanabilmektedir (Wu & Wang, 2011). Bilinçli farkındalığın dijital okuryazarlığı etkileyip etkilemediği düşüncesine dayanarak, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisi araştırılması amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisinin incelendiği bu araştırma, ilişkisel tarama modeli ile desenlenmiştir. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıda değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2013). Bununla beraber, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek ve muhtemel sonuçları tahmin için kullanılır. Buradaki amaç, mevcut durumu açıkça ortaya koymaktır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 akademik yılında bir kamu üniversitesinin spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 76'sı (%39) kadın, 119'u (%61) erkek katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcıların 68'i (%34.9) beden eğitimi ve spor öğretmenliği, 90'ı (%46.2) spor yöneticiliği ve 37'si (%19) antrenörlük eğitimi bölümünde öğrenim görmektedir. Çalışma grubuna ait yaş ortalaması 19.8 ± 3.45 'dir. Örneklem seçiminde ise, amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme metodundan faydalanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerin toplanması sürecinde Bilinçli Farkındalık ve Dijital Okuryazarlık Ölçeklerinden yararlanılmıştır.

Bilinçli Farkındalık Ölçeği

Ölçek; Brown ve Ryan (2003) tarafından geliştirilip, Özyeşil, Arslan, Kesici ve Deniz (2011) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır ve toplamda 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan bilinçli farkındalık seviyesinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin orijinal formuna ait iç tutarlık katsayısı .80'dir. Veri setinden elde edilen iç tutarlık katsayısı ise .83 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutu bulunmamaktadır.

Dijital Okuryazarlık Ölçeği

Dijital Okuryazarlık Ölçeği; Ng (2012) tarafından geliştirilmiş olup, Üstündağ, Güneş ve Bahçıvan (2017) tarafından Türkçe literatüre kazandırılmıştır. 5'li likert bir yapıda olan ölçekte toplamda 10 madde yer almaktadır. Ölçekten alınan puanın artması, dijital okuryazarlık düzeyinin artması anlamına gelmektedir. Ölçeğin orijinal formuna ait iç tutarlık katsayısı .86'dır. Veri setinden elde edilen iç tutarlık katsayısı ise .84'dür. Ölçeğin alt boyutu bulunmamaktadır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde öncelikle veri setinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirleyebilmek amacıyla çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmıştır. Araştırmada yer alan ölçekler için bu değerlerin -1.5 ile +1.5 aralığında olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç verilerin normal dağılım gösterdiğini ifade etmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi amacıyla Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı (r) kullanılmıştır. Bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık değişkenleri arasında doğrusal regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Bununla beraber, betimsel istatistiklerden yararlanılarak ölçeklerden alınan puan ortalamaları betimlenmiştir. Ayrıca, T-testi ve One Way Anova testleri de araştırmada kullanılmıştır. Analizler, Excel Veri Tabanı ve SPSS 22 Paket Programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Bilinçli Farkındalık ve Dijital Okuryazarlık Ölçeklerinden Aldıkları Ortalama Puanların Dağılımı

Ölçekler	N	Min.	Maks.	\bar{x}	S
Bilinçli Farkındalık Ölçeği	195	1.27	5.80	4.05	.76
Dijital Okuryazarlık Ölçeği	195	1.00	5.00	3.44	.60

Katılımcıların Bilinçli Farkındalık Ölçeğinden aldıkları ortalama puan (\bar{X} =4.05); Dijital Okuryazarlık Ölçeğinden ise (\bar{X} =3.44) olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Bilinçli Farkındalık ve Dijital Okuryazarlık Ölçeklerinden Alınan Ortalama Puanın Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{x}	S	sd	t	p
Bilinçli Farkındalık	Kadın	76	4.04	.75	193	-.13	.897
	Erkek	119	4.06	.76			
Dijital Okuryazarlık	Kadın	76	3.36	.64	193	-1.5	.125
	Erkek	119	3.50	.57			
	Toplam	195					

*p<.01

Kadın katılımcıların Bilinçli Farkındalık Ölçeğinden aldıkları ortalama puan (\bar{X} =4.04), erkek katılımcıların (\bar{X} =4.06)'dır. Bununla beraber kadın katılımcıların Dijital Okuryazarlık Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması (\bar{X} =3.36), erkek katılımcıların ise (\bar{X} =3.50) olarak belirlenmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde katılımcıların bilinçli farkındalıkları ve dijital okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir, $t_1(193)=-.13$, $p>.05$; $t_2(193)=-1.5$, $p>.05$.

Tablo 3. Bilinçli Farkındalık ve Dijital Okuryazarlık Ölçeklerinden Alınan Ortalama Puanın İnternette Harcanan Zaman Değişkenine Göre One-Way Anova Sonuçları

Ölçekler	Süre	N	\bar{X}	SS	F	p
Bilinçli Farkındalık	1-2 Saat	27	3.75	.17	2.47	.063
	3-4 Saat	59	4.20	.10		
	5-6 Saat	53	4.14	.09		
	7-8 Saat	33	4.05	.13		
	9 Saat ve Üstü	23	3.81	.14		
	Toplam	195	4.05	.06		
Dijital Okuryazarlık	1-2 Saat	27	3.32	.16	.50	.742
	3-4 Saat	59	3.41	.07		
	5-6 Saat	53	3.50	.07		
	7-8 Saat	33	3.47	.07		
	9 Saat ve Üstü	23	3.46	.15		
	Toplam	195	3.44	.04		

*p<.01

Tablo 3'te Bilinçli Farkındalık ve Dijital Okuryazarlık Ölçeklerinden alınan ortalama puanlar ile internette harcanan zaman arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir, $F_1(4, 190)=2.47, p>.05$; $F_2(4, 190)=.50, p>.05$.

Tablo 4. Değişkenlerarası İlişkinin Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu ile İncelenmesi

Bilinçli Farkındalık	Dijital Okuryazarlık
	.30**

** $p<.01$

Tablo 4 dikkate alındığında, bilinçli farkındalık ile dijital okuryazarlık arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki görülmektedir ($r=.30, p<.01$).

Tablo 5. Dijital Okuryazarlığın Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Standardize β	Standart Hata	Kritik Oran	p	R ²	
Bilinçli Farkındalık	D. Okuryazarlık	.24	.05	4.42	.000	.10

* $p<.05$

Analiz sonuçları incelendiğinde, bilinçli farkındalığın dijital okuryazarlık ile ilişkisinde anlamlı bir etki olduğu ifade edilebilir ($\beta_1=.24; p<.05$). Araştırmada gerçekleştirilen regresyon analizi sonucuna göre dijital okuryazarlığın %10'unun bilinçli farkındalık tarafından açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisini incelemek amacı ile yapılan çalışmada;

Bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık cinsiyet değişkenine göre incelenmiş, katılımcıların bilinçli farkındalıkları ve dijital okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Kadın katılımcıların Bilinçli Farkındalık Ölçeğinden aldıkları ortalama puan ($\bar{X}=4.04$), erkek katılımcıların ($\bar{X}=4.06$)'dır. Kadın katılımcıların Dijital Okuryazarlık Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması ($\bar{X}=3.36$), erkek katılımcıların ise ($\bar{X}=3.50$) olarak belirlenmiştir. Bu noktada, kadın ve erkek katılımcıların ortalama değerlerinin birbirine çok yakın olması dikkat çekicidir. Teknolojik gelişmeler, değişen dünya kadının daha fazla eğitim alması sosyal hayata katılımını sağlamış, fırsat eşitliği ile birçok alanda erkeklerle aynı şartları yaşadıklarını göstermektedir (Tablo-2). Yazıcıoğlu, Yaylak ve Genç (2020) tarafından yapılan araştırmada, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi ve Ordu Üniversitesi okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre Ordu Üniversitesi'nde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu farklılık Ordu Üniversitesi'nde öğrenim gören erkek öğretmen adayları lehinedir. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık olmadığı belirlenmiştir. Kozan ve Özek (2019) tarafından yapılan çalışmada da bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Öztürk ve Budak (2019), öğretmen adaylarının dijital okuryazarlıklarının tespitine yönelik çalışmalarında ise cinsiyete göre erkeklerin kadınlara göre dijital okuryazarlık

puanlarının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Cengiz, Serdar ve Donuk (2016) yapılan araştırmada, beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin bilinçli farkındalıklarında cinsiyete göre farklılıklarının olmadığı tespit edilmiştir. Azak (2018) tarafından hemşirelik öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeylerinin belirlenmesine yönelik çalışmada, öğrencilerin cinsiyetlerine göre bilinçli farkındalık düzeylerinde farklılık görülmemiştir. Konan ve Yılmaz (2020)'da üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalıklarını incelemişler ve cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalıklarında farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Katılımcıların, bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık ölçeklerinden alınan ortalama puanının, internette harcanan zaman değişkenine göre incelenmiş, bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık ile internette harcanan zaman arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 3). Onursoy (2018), üniversite öğrencilerinin çevrimiçi etkinlikleri, sosyal ağ kullanımları, güvenilirlik, gizlilik, bilgi kaynağı ve içerik üretme davranışlarını kapsayan, 19- 25 yaş aralığındaki 226 öğrencinin dijital okuryazarlık düzeylerini incelediği araştırmasında, bireylerin internet teknolojilerini işlevsel bir şekilde kullanmadıkları, dijital okuryazarlık düzeyinin düşük olduğu sonucunu elde etmiştir. Katılımcıların, bilinçli farkındalık ile dijital okuryazarlık değerleri arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir (Tablo 4). Bilinçli farkındalık, duygusal, fiziksel ve bilişsel olmak üzere çok yönlü bir bilinç kalitesi ile birlikte şefkat ve empatiyi artırarak sosyal ilişkileri ve öznel iyi olma halini güçlendirmekte, bireyin daha tatmin edici ve anlamlı amaçlara hizmet etmesinin yolunu açmaktadır (Armstrong & Jackson, 2015).

Bilinçli farkındalıktaki temel tutumlar, yargılayıcı olmama, sabır, acemi zihni, güven, çabasızlık, kabul, oluruna bırakmak (Kınay, 2013) gibi kavramlar, dijital okuryazarlıkta kullanılan unsurlardır. Dijital okuryazarlıkta bilgiye erişme ve bilgi üretme becerisi, araştırma, sorgulama, problemlere çözüm arama ve eleştirel bir bakış açısına sahip olma gibi eleştirel düşünme becerileri, dijital okuryazarlığın gereklilikleri arasında yer almaktadır (Duran ve Özen, 2018). Birey, bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlığı kullanarak kendine göre çıkarımlar sağladığı ve buna bağlı olarak bilinçli farkındalık ile dijital okuryazarlık arasında anlamlı ilişki olduğu düşünülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların, bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık ilişkisinde, bilinçli farkındalığın dijital okuryazarlık üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu ifade edilebilir (Tablo, 5). Katılımcıların ölçeklerden aldıkları puan ortalamaları dikkate alındığında, bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık özelliklerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Kurtipek, Güngör, Esentürk ve Tolukan (2020) ile Arı vd., (2020) tarafından üniversite öğrencileri ile yürütülen çalışmalar da araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Bilinçli farkındalık uygulamalarının okullarda ve işyerlerinde uygulanmasının daha sürdürülebilir yaşamının yollarına ve daha fazla iyilik haline katkı sağlayacağı belirtilmektedir (Ericson vd., 2014). Sayısallaştırılmış ve internette paylaşılmaya hazır içerikleri tüketen, serbest zamanlarının büyük kısmını dijital ortamda geçiren, aynı zamanda internetin sunduğu fırsatlardan da yararlanan dijital yerliler için kültürel ve sembolik bir anlam taşıyan dijital okuryazarlık hem öğrenme motivasyonu hem de dijital çağda yetkin bir birey olma açısından gerekli görülmektedir (Alvermann & Sanders, 2019). Dijital okuryazarlık düzeyinin incelendiği bir başka çalışmada, 18- 22 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin öğrenme alışkanlıkları incelemiş ve dijital teknolojilere erişim, teknoloji kullanımı, web tabanlı teknolojilerin kullanım sıklığı ve yeni teknolojileri öğrenmede, öğrencilerin gündelik işlerini internet üzerinden yürüttüğünü ve teknolojiyi etkin

bir şekilde kullandığını tespit etmiştir (Ng, 2012). Bu araştırmada elde edilen sonuçlar, yapılan araştırma bulguları ile örtüştüğü söylenebilir.

Sonuç olarak, katılımcıların bilinçli farkındalıkları ve dijital okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bilinçli farkındalık ve dijital okuryazarlık ile internette harcanan zaman arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların, bilinçli farkındalık ile dijital okuryazarlık değerleri arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. 2019 Aralık ayında ülkemizde ve dünyada görülen küresel salgın (Covid-19 Pandemisi) süreci ile birlikte uzaktan eğitime geçilmesi ve alınan birtakım tedbirler sonrası öğrencilerin internet ortamında geçirdikleri zamanın doğal olarak arttığı, bu dönemde dijital okuryazarlık ve bilinçli farkındalıklarının da önemli hale geldiği söylenebilir. Şubat 2019'da belirlenen 8 üniversitenin programında yer alan dijital okuryazarlık dersinin, ortaöğretimden başlayarak daha kapsamlı olarak eğitim sistemimizde yer almasının, birey ve toplum gereksinimlerimiz için önemli olacağı söylenebilir.

ÖNERİLER

Dijital dönüşümün covid -19 sürecinde daha hızlı gelişmesi ile birlikte günlük yaşantımızın bir parçası olan bilişim teknolojisi inkâr edilemez bir gerçek haline dönüşmüştür. Dijital çağda diyebileceğimiz günümüz dünyasında üniversite öğrencilerinin eğitim, eğlence, alışveriş gibi alışkanlıklarının dijital okuryazarlık ve bilinçli farkındalıklarına üniversite, fakülte gibi özellikleri bakımından inceleleyen çalışmaların yapılması önerilebilir.

Etik Metni

Araştırma sürecinin yürütülmesinde Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan (Sayı: E-95728670-100-6195) izin alınmıştır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Yazarın makaleye katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Arı, Ç., Ulun, C., Yarayan, Y. E., Dursun, M., Mutlu, T. & Üstün, Ü. D. (2020). Mindfulness, healthy life skills and life satisfaction in varsity athletes and university students. *Progress in Nutrition*, 22(2), 1-8.
- Alidina, S. (2017). *Bilinçli farkındalık, for Dummies* (Çev. Z. Babayiğit).
- Alvermann, E. D., & Sanders, K. R. (2019). *Adolescent literacy in a digital world*. The International Encyclopedia of Media Literacy, Ed. Renee Hobbs and Paul Mihailidis, JohnWiley & Sons.
- Armstrong, A., & Jackson, T. (2015). *The mindful consumer*. Mindfulness Training and the Escape from Consumerism.
- Azak, A. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeylerinin belirlenmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 15(3), 170-176.

- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Bravo, A. J., Pearson, M. R., & Kelley, M. L. (2018). Mindfulness and psychological health outcomes: A latent profile analysis among military personnel and college students. *Mindfulness*, 9, 258–270.
- Brown, K.W., & Ryan, R. M. (2003). The benefits of being present: Mindfulness and its role in psychological wellbeing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(4), 822–848.
- Cengiz, R., Serdar, E., & Donuk, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalık ve girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2(4), 1632-1643.
- Duran, E. & Özen, N. (2018). Türkçe derslerinde dijital okuryazarlık. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(2), 31- 46.
- Ericson, T., Kjønstad, B. G., & Barstad, A. (2014). Mindfulness and sustainability. *Ecological Economics*, 104, 73-79.
- Güngör, N. B., & Kurtipek, S. (2020). Examining the effect of individual innovation level of students of sports sciences faculty on digital literacy with structural equation model. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 756-767.
- Güngör, N. B., Kurtipek, S., & Tolukan, E. (2020). The effect of mindfulness of physical education and sports teacher candidates on empathic tendency. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(4), 132-142.
- Hobbs, R. (2010). *Digital and media literacy: A plan of action, a white paper on the digital and media literacy recommendations of the knight commission on the information needs of communities in a democracy*. The Aspen Institute.
- Kaçay, Z., Güngör, N. B., Yenel, F., & Soyer, F. (2020). The effect of work engagement and mindfulness on organizational behavior. *Journal of Educational Issues*, 6(2), 478-492.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel.
- Konan, N., & Yılmaz, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin bilinçli farkındalık düzeyleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 42-50.
- Kozan, M., & Özek, M. B. (2019). BÖTE bölümü öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri ve siber zorbalığa ilişkin duyarlılıklarının incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(1), 107-120.
- Kınay, F. (2013). *Beş boyutlu bilinçli farkındalık ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurtipek, S., Güngör, N. B., Esentürk, O. K., & Tolukan, E. (2020). The mediating role of nutrition knowledge level in the effect of mindfulness on healthy nutrition obsession. *Progress in Nutrition*, 22, 138-145.
- Leu J. D., Kinzer K. C., Coiro J., Castek J., & Henry A. L. (2013). *New literacies: A dual-level theory of the changing nature of literacy, instruction, and assessment, theoretical models and processes of reading*, (Ed. Donna E. Alvermann, Norman J. Unrau ve Robert B. Ruddel), 6th ed., Newark, DE: IRA, 1150-1181.
- Livingstone, S., & Helsper, E. J. (2007). Gradations in digital inclusion: children, young people and the digital divide. *New Media & Society*, 9(4), 671-696.
- Meier, B. P., Sabrina W. N., & Oluwatobi J. M. (2017). The sweet life: The effect of mindful chocolate consumption on mood. *Appetite*, 108(1), 21-27.

- Nelson, K., Courier, M., & Gilbert, J.W. (2011). Teaching tip an investigation of digital literacy needs of students. *Journal of Information Systems Education, 22*(2), 95-109.
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education, 59*, 1065-1078.
- Onursoy S. (2018). Üniversite gençliğinin dijital okuryazarlık düzeyleri: Anadolu Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 6*(2), 989-1013.
- Öztürk, Y., & Budak, Y. (2019). Öğretmen adaylarının kendilerine yönelik dijital okuryazarlık değerlendirmelerinin incelenmesi. *Kesit Akademi Dergisi, 21*, 156-172.
- Özyeşil, Z., Arslan, C., Kesici, Ş., & Deniz, M. E. (2011). Bilinçli farkındalık ölçeği'ni Türkçeye uyarlama çalışması. *Eğitim ve Bilim, 36*(160), 224-235.
- Potter, W. J. (2016). *Media Literacy*. Sage.
- Stanzus, L., Fischer, D., Böhme, T., Frank, P., Fritzsche, J., Geiger, S., Harfensteller, J., Grossman, P., & Schrader, U. (2017). Education for sustainable consumption through mindfulness training: Development of a consumption-specific intervention. *Journal of Teacher Education for Sustainability, 19*(1), 5-21.
- Üstündağ, M. T., Güneş, E., & Bahçivan, E. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeğinin türkçeye uyarlanması ve fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık durumları. *Journal of Education and Future, 12*(1), 19-29.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*.
- Wu C. J., & Wang Y.M. (2011). Unpacking new media literacy, *Journal of Systemics. Cybernetics and Informatics, 9* (2), 84-88.
- Yazıcıoğlu, A., Yaylak, E., & Genç, G. (2020). Okulöncesi ve sınıf öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 10*(2), 274-286.